

Fakta o pracovním poměru

Pracovní smlouva

Pracovní poměr se řídí zákonem č. 262/2006, tedy zákoníkem práce. Podle něj **pracovní poměr vzniká pracovní smlouvou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem**, z nichž každá strana obdrží jedno vyhotovení smlouvy. Ta **musí být uzavřena písemně** a musí obsahovat: druh práce, který má zaměstnanec pro zaměstnavatele vykonávat; místo nebo místa výkonu práce, ve kterých má být tato práce vykonávána, a přesný den nástupu do zaměstnání. Už v tomto bodě je třeba dbát na přesné vymezení druhu práce, kdy zaměstnavateli vyhovuje co nejširší vymezení obsahu povinností, zatímco zaměstnanec preferuje co největší specifikaci svých úkolů!

Pokud by zaměstnanec do práce v dohodnutém termínu nenastoupil, aniž by mu v tom bránila překážka v práci, nebo se zaměstnavatel do týdne o této překážce nedozvěděl, může zaměstnavatel od pracovní smlouvy odstoupit. Od pracovní smlouvy je možné písemně odstoupit, jen dokud zaměstnanec nenastoupil do práce.

Zkušební doba

V pracovní smlouvě může být sjednána tzv. zkušební doba. **Nesmí být delší než 3 po sobě jdoucí měsíce**, počítáno ode dne vzniku pracovního poměru, případně delší než 6 měsíců v případě vedoucího zaměstnance. Zkušební dobu je možné sjednat v den nástupu do zaměstnání. Sjednaná zkušební doba nesmí být dodatečně prodlužována. Automaticky se však prodlužuje o dobu celodenních překážek v práci, pro které zaměstnanec nekoná práci v průběhu zkušební doby, a o dobu celodenní dovolené. Zkušební doba navíc nesmí být delší,

než je polovina sjednané doby trvání pracovního poměru.

Délka pracovního poměru

Pokud není výslovně sjednána doba trvání pracovního poměru, trvá po dobu neurčitou. Doba trvání pracovního poměru na dobu určitou mezi stejnými stranami nesmí přesáhnout 3 roky. Ode dne vzniku prvního pracovního poměru na dobu určitou může být opakována nejvýše dvakrát. Po této době je tedy třeba u stejného zaměstnavatele uzavřít pracovní smlouvu na dobu neurčitou!

Se vznikem pracovního poměru vznikají také práva a povinnosti pro zaměstnavatele a zaměstnance. Blíže je vymezuje § 38 zákoníku práce. Zaměstnavatel mj. musí zaměstnanci přidělovat práci a vytvářet mu podmínky pro plnění pracovních úkolů, dále mu musí za tuto práci platit mzdu nebo plat. Zaměstnanec je především povinen konat práci osobně podle pokynů zaměstnavatele.

Ukončení pracovního poměru

Pracovní poměr může být rozváznán dohodou; výpovědí; okamžitým zrušením či zrušením ve zkušební době. Pracovní poměr na dobu určitou končí také uplynutím sjednané doby. Pracovní poměr zaniká smrtí zaměstnance.

Dohodnou-li se zaměstnavatel a zaměstnanec na rozvázání pracovního poměru, končí pracovní poměr sjednaným dnem. Dohoda o rozvázání pracovního poměru musí být písemná a každá smluvní strana musí obdržet jedno vyhotovení dohody o rozvázání pracovního poměru.

Také **výpověď z pracovního poměru musí být vyhotovena písemně.** Jinak se k ní nepřihlíží! Zaměstnavatel může dát zaměstnanci výpověď jen z důvodu výslovně stanoveného v § 52 zákoníku práce (např. pro nadbytečnost, ruší-li se zaměstnavatel nebo jeho část, přemísťuje-li se zaměstnavatel nebo jeho část atp.) Zaměstnanec může dát zaměstnavateli výpověď z jakéhokoli důvodu nebo bez uvedení důvodu.

V případě výpovědi skončí pracovní poměr uplynutím tzv. výpovědní doby. **Výpovědní doba musí být stejná pro zaměstnavatele i zaměstnance a činí nejméně 2 měsíce,** s výjimkou vyplývající z § 51a. zákoníku práce. Výpovědní doba začíná prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení výpovědi a končí uplynutím posledního dne příslušného kalendářního měsíce.

Náš tip: Jak zvládnout zkušební dobu?

První dny na novém pracovišti by se daly přirovnat k prvním krůčkům ve školním prostředí. Jak udělat co nejlepší dojem a zajistit si plusové body do budoucna?

1. **Zůstaňte loajální ke svému bývalému zaměstnavateli.** Není dobré upozorňovat ne věci, kvůli nimž jste opustili předchozí pracoviště, ale ani vyzrazovat firemní know-how. Nový zaměstnavatel by ve vás mohl snadno ztratit důvěru.
2. **Přizpůsobte se nové firemní kultuře.** První měsíce na nové pozici není dobré vyčnívat. Raději **sledujte stávající systém a přijměte zvyky a pravidla společná pro současné kolegy.**

3. Dbejte na termíny a **odevzdávejte včas zadané úkoly**. Během zkušební doby si můžete rozmyslet, zda chcete v novém zaměstnání setrvat. Stejnou možnost na proklepnutí případného zaměstnance má ovšem také protistrana!